

Nederlandse burgers en militairen werden in de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost Azië door de Japanners geïnterneerd in kampen. Enkele van deze kampen waren alleen voor krijgsgevangenen, andere hadden zowel burgerlijke als militaire geïnterneerden en weer anderen waren exclusief bestemd voor burgers. In veel van deze kampen begonnen de scouts met ondergrondse bijeenkomsten. Militairen in de werkkampen langs de Birmaspoorlijn en in kampen in Nederlands Indië richtten stammen op en in de burgerkampen begonnen scoutingvrijwilligers met het organiseren van activiteiten voor de daar aanwezige kinderen.

De Birmaspoorweg werd in de Tweede Wereldoorlog door geallieerde krijgsgevangenen aangelegd tussen Nong Pladuk in Thailand en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. De spoorlijn was 415 kilometer lang. Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders; 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding. Onder hen waren bijna 3 000 Nederlanders. Onder de westerse krijgsgevangenen waren veel KNIL-militairen en Nederlanders uit Nederlands-Indië. Ook stierven ongeveer 100.000 Thaise en Indonesische romoesja's en ook Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg door het moeilijke gebied. Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders veroorzaakten. Toen de spoorlijn klaar was hadden de Japanners veel minder mensen nodig. Van de oorspronkelijk 60.000 gevangenen werd de helft uitgezocht om naar Japan te gaan voor werk in de kolonmijnen.

Non Pladuk, Thailand

Dit kamp was het basiskamp van de gehele Burma-spoorlijn, eerst als werkkamp, later als hospitaalkamp. Dit kamp was het hoofdkwartier van groep 1. Er was een (grote) begraafplaats. In december 1943 werd aan de overkant van de weg een tweede kamp (Non Pladuk II) gebouwd. Op een gegeven moment werd dit kamp geheel overgebracht naar Kamp I, waarna in Kamp II Japanse soldaten en Tamils werden ondergebracht. Er waren oorspronkelijk geen schuil-loopgraven; pas na een bombardement werden deze naast de barakken gegraven. Het kamp werd (na de bombardementen) op 22 februari 1945 opgeheven.

Scouting

In september 1944 werden een paar honderd Hollanders vanuit het basiskamp Non Pladuk naar het fouragekamp in Ban-Pong verplaatst. Onder leiding van de altijd opduikende enthousiasteling, sergeant majoor **Jan van Ommeren** werd de B.P. stam met 10 leden gevormd. De stam kwam van 1 oktober 1944 tot medio januari 1945 wekelijks bijeen. Op zondagavond werden pow-wow's gehouden en op woensdag oefeningen en spelen.

Meer informatie

[THAILAND \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](http://japansekrijgsgevangenkampen.nl)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](http://s-i-d.nl/Achter-kawat-en-Gedek.pdf)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.